

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОЦІНКИ ЗАПАСІВ

Олещенко О.А., Древаль П.О., студенти,
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка*

Оцінка є одним з важливих елементів методу бухгалтерського обліку. Оцінка виробничих запасів є відправним моментом їх обліку і реальною основою його побудови.

Обов'язкове використання при оцінці єдиного грошового вимірника є одним з основних принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» вимірювання і узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці.

Оцінка виробничих запасів відіграє важливу роль в бухгалтерському обліку, оскільки від її якості безпосередньо залежать фінансові результати підприємства, а також показники його фінансового стану.

Оцінка виробничих запасів регулюється П(С)БО 9 «Запаси» та здійснюється на трьох етапах їх руху: при надходженні, при вибутті та на дату складання балансу [1].

Виготовлені власними силами виробничі запаси підприємства оцінюються за собівартістю їх виробництва (ПСБО 16 «Витрати»).

Запаси, внесені до статутного капіталу підприємства, оцінюються за погодженою засновниками підприємства справедливою вартістю.

Запаси, отримані підприємством без відповідної оплати, оцінюються за їх справедливою вартістю.

Запаси, що надійшли в результаті обміну на відповідні подібні запаси, оцінюються за балансовою вартістю переданих запасів.

Запаси, які придбані в обмін на неподібні запаси, оцінюються за справедливою вартістю переданих запасів,

---

* Науковий керівник – Рижикова Н.І., д.е.н., доцент

збільшених (зменшених) на суму грошей чи їх еквівалентів, що була передана (оплачена) в процесі обміну.

Якщо на момент оприбуткування запасів неможливо визначити первісну вартість, запаси можуть оцінюватися та відображатися за справедливою вартістю з наступним коригуванням до первісної вартості.

Найбільш розповсюдженим шляхом надходження виробничих запасів на підприємство є їх придбання. В такому випадку їхньою первісною вартістю буде вважатися собівартість, яка складається з таких фактичних витрат:

- суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю) за вирахуванням непрямих податків;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємством;
- транспортно-заготівельні витрати;
- інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

Кожного разу при відпуску запасів у виробництво, продажу або іншому вибутті виникають труднощі визначення ціни їх відпуску. Це відбувається тому, що запаси одного й того ж виду можуть надходити на підприємство за різними цінами. П(С)БО 9 «Запаси» пропонує п'ять можливих методів оцінки запасів при їх вибутті: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходжень запасів (ФІФО); нормативних витрат; ціни продажу.

Виходячи з аналізу наукових джерел переважно виникають дискусії щодо питання оцінки запасів при їх вибутті, який з них краще застосовувати на практиці [2].

Для всіх одиниць запасів, що мають однакове призначення та однакові умови використання, застосовується тільки один із методів вибуття запасів. Перед підприємством постає завдання вибору такого методу, який би найбільше відповідав пріоритетам підприємства: – чи «реальне» відображення фінансового стану підприємства: – чи «реальне» відображення фінансових результатів підприємства. Вибір оптимального для підприємства

методу оцінки вибуття запасів залежить від великої кількості зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на результати діяльності підприємства та його фінансовий стан [3].

Значно впливає на вибір методу оцінки ситуація, яка складається на ринку, де підприємство купує виробничі запаси та реалізує готову продукцію. При цьому важливе значення має вплив таких факторів, як зміна ціни на виробничі запаси, а також зміна ціни і попиту на готову продукцію підприємства [4].

Література.

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.liga.kiev.ua>.

2. Павлов П. В. Особливості використання різних методів оцінки запасів / П. В. Павлов // Научнотехнический сборник «Коммунальное хозяйство городов». – Х.: Харк. нац. ун-т міськ. гос-ва ім. А. М. Бекетова. – 2004. – № 56. – С. 217–224.

3. Подмешальська Ю.В. Облік виробничих запасів / Ю.В. Подмешальська, Є. К. Зайберт // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2018. – №3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>

4. Бегун С. Особливості визнання та оцінки виробничих запасів / С. Бегун // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2015. – № 3. – С. 74–79 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2015_3_15.

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ – СТАН ТА НОВАЦІЇ СЬОГОДЕННЯ

***Палій М. О., студент*,
Полтавська державна аграрна академія***

Проблемні питання оподаткування та його впливу щодо наповнення бюджету включають в себе широкий спектр важливих соціально-економічних питань, важелів та рішень.

---

* Науковий керівник – Черненко К.В. к.е.н.